

Hoeveel paar schoenen heb jij? Ben je er tevreden over? Vind je ze mooi? Grote gribus, wat er heden ten dage toch niet allemaal bestaat om je voeten in te wurmen! Adembenemende, prachtige, lekker meeverende, makkelijke, oogverblindende megastappers. Waar blijven ze toch al die nieuwe modellen halen! Wie vindt die voortdurend opnieuw uit? Stikjaloers ben ik. Want vroeger was het anders. Trek je leesmuiltjes maar aan en reis met me mee naar de tijd waar het woord computer alleen door fantasten werd gebruikt en de mens nog geen voet op de maan had gezet. Ikzelf heb ondertussen mijn stoute schoenen aangetrokken, want ik moet dit allemaal opschrijven.

Puntschoenen! Het vreselijke woord dat mijn jongere broer en ik rillingen bezorgde. Ook onze ma kreeg er vaak een punthoofd van. Totdat de oude meneer Vandamme zijn schoenenmagazijn in onze straat op moest doen omdat hij oud en gek werd. Maar toen waren we zelf al bijna de deur uit thuis. Ja, ik weet het: alle schoenen hebben een uiteinde. Elke neus heeft een puntje. Dat is zo zeker als twee plus twee vier is. Maar puntschoenen van groothandel Vandamme, daar waren we gloeiend kwaad op, jarenlang. Daar probeerden we dus wat aan te doen. Eerst moesten we nog door een hel.

Puntschoenen. Definitie: bruine of zwarte ondingen met te lange spitse punten. Waar vond je die ellendige dingen? In de groothandel van meneer Vandamme. Die verkocht zijn schoenen aan gewone winkels, maar ook wel aan de mensen in onze straat. Die konden in zijn magazijn terecht voor een prijsje. Dat was mooi van meneer Vandamme, van wie ik niet eens de voornaam kende. Wijzelf vonden het echter heel erg. Het leek alsof er op de hele wereld geen andere schoenen bestonden in die tijd. Ze waren alomtegenwoordig in het enorme magazijn van meneer Vandamme, een sympathieke maar ietwat gekke man. De mensen uit de omgeving kochten er dus rechtstreeks hun schoenen. Het was godgeklaagd, maar

Vandamme, die tot metershoog boven zijn bolle hoofd honderden dozen schoenen gestapeld had, beschikte nooit over ook maar één paar stappers waarvan mijn broer en ikzelf eindelijk eens konden zeggen: dat is het, die willen we dragen, die vinden we mooi. Het bleef tegelijkertijd een nachtmerrie en een onbereikbare droom.

Onze ma kende in die vervloekte tijd maar twee vervloekte adressen: de groothandel Vandamme en de schoenlapper Deprins. Die schoenlapper woonde aan de andere kant van de stad. Heen en terug duurde bijna een volle woensdagnamiddag. Te voet natuurlijk. Er was nog geen sprake van een step of een skateboard. Als we er weer eens op uitgestuurd werden, waren onze schoenen vanzelf al versleten, nog voor we er arriveerden. Het was ver, en we sleepten ons zowat naar dat duistere hol met zijn draaiende wielen, door merg en been snerpende schijven en zwiepende borstels. Het was een lijdensweg. Hoe vaak heb ik niet gewenst dat het menselijk lichaam die voeten niet nodig had! Dat het bijvoorbeeld kon vliegen.

'Hef je voeten op als je loopt!'

Zelfs die toverformule kon niet beletten dat groothandel Vandamme bleef bestaan. Om de haverklap hadden we toch nieuw schoeisel nodig. De duivel was ermee gemoeid. Want ook ettelijke keren per week kregen we het tegenbevel te horen:

'Voeten vegen!'

Wat was het nou eigenlijk?

Natuurlijk dat de groothandel Vandamme bleef bestaan! Zowel Deprins als Vandamme hadden hun handen vol aan ons. De ene keer konden onze puntschoenen niet lang genoeg 'meegaan', de andere keer moesten we zowat door de zolen heen wrijven. Probeer dan maar iets te snappen van de grotemensenwereld. Er kwam geen einde aan ons lijden. Tot overmaat van ramp lag er altijd een grote, harige, zwarte waakhond aan de ketting op de binnenplaats van het schoenenmagazijn in onze straat. Het was een berg gevaarlijk hondenvlees, een vreselijke blafmachine. Zijn gedachten waren zo rood als de vitrine bij de slager. De naam van het beest kenden

we niet. De poort naar het magazijn van meneer Vandamme stond altijd open, voor de klanten. Vier keer per dag moesten wij daar passeren, heen en terug naar school. Elke dag van de week, tenzij de woensdag, de halve schooldag. Maar twee keer was ook al levensgevaarlijk. Er was geen andere weg mogelijk, want we woonden in een doodlopende straat. Vier keer per dag (of twee keer dus op woensdag) sloeg dat boebeest razend aan, telkens als mijn broer en ik daar op onze puntschoenen voorbijliepen. Niet te verwonderen dat we in de loop van de jaren kampioenen in het hardlopen werden. Zelfs op puntschoenen. We konden lopen als hazen. We waren de Usain Bolts van ons stadje. Achttien keer per schoolweek traiden we hard.

Ongelofelijk maar echt wel waar: dat ellendige blafbeest bleef doodbraaf op de grond liggen suffen wanneer we er met onze mama bang voorbij schuifelden op weg naar meneer Vandammes magazijn, om nog maar eens twee paar afgrijselijke puntschoenen te kopen. Wel lonkte hij ons dan grijnzend na, één lodderig oog halfgeopend. Ook wanneer er andere ex-kinderen voorbij de geopende poort passeerden, verroerde het beest geen vin. Nou: geen poot. Dan droop er geen kwijl uit zijn muil. Het was dus een hel. Lelijke schoenen en een afschuwelijke hellehond bepaalden ons leven. Hoe graag had ik dat beest eens een flinke trap verkocht, met mijn rechterpuntschoen van de groothandel Vandamme, zodat hij jankend voor eeuwig naar de maan vloog! Een harde penalty zoals van een ster-voetballer tegen zijn ...

Op zondagvoormiddag was dat beest er niet op de binnenplaats. Dan had hij zijn rustdag. Meneer Vandamme liet hem dan waarschijnlijk in zijn huis binnen, voor wat zondagsrust. Dat huis stond naast het grote magazijn. Alleen die ketting lag er dan, maar zelfs daar ging een dreiging van uit. Die ketting was met zijn laatste schakel simpelweg over een gekromde ijzeren pin in de grond geschoven. Ergens in dat aanpalende woonhuis hoorde ik hem dan dof aanslaan, alsof hij me wilde waarschuwen:

'Hé, punthoofd, ik krijg je nog wel! Ik weet dat je er bent! Ik ruik je angst! Wacht maar tot morgen! Eerst nog lekker genieten van mijn rustdag!' Er was nog een andere reden waarom de hond-zonder-naam op zondag niet op de binnenplaats van het schoenenmagazijn lag.

Wat deed ik op zondagvoormiddag in het magazijn van meneer Vandamme? In het hol van de leeuw? Dat is alweer een apart verhaal.

Al heel vroeg was ik een echte boekenwurm. De televisie, de tablet, het internet, de computerspellen hadden de wereld nog niet veroverd. Ik verslond drie, vier boeken per week. Ik hield van achtervolgingen in motorboten, expedities naar verre landen, reizen in onderzeeërs, hinnikende paarden op de prairie, geheimzinnige lichten in het struikgewas, avonturen in rioleringen, detectives die over daken slopen, vreemde verdwijningen en nog veel meer van dat leuks. Misschien las ik zoveel om de zwarte gedachten aan mijn puntschoenen te verjagen. Misschien ook om niet te hoeven denken aan de verschrikkingen van de blafmachine die het magazijn met de lelijke schoenen bewaakte. Raar maar waar: elke zondag van tien tot twaalf speelde schoenenverkoper Vandamme ook boekenbaas. Hij had een bibliotheekje van een paar duizend boeken in het kantoortje van zijn pakhuis. Dat was mooi van hem. Op twee andere plaatsen in de stad had hij concurrentie van nog twee bibliotheken: een in de schaduw van de hoofdkerk en een in de omgeving van schoenlapper Deprins, ver van het centrum van de stad. Meneer Vandamme was een verstandige kerel. Op zondag was er van de trouwe viervoeter ook geen spoor te bekennen.

De schoenen van groothandel Vandamme: een ware ramp.

Zijn hond: een nog grotere ramp. Was het maar elke dag zondag.

Maar zijn boeken ... die mochten er zijn. Met zijn leesbril boven op zijn bolle kale hoofd en zijn slimme varkensoogjes leerde hij me veel Vlaamse schrijvers kennen, lang voor ik er op school les over kreeg. Ik weet zeker dat ik toen al meer boeken las dan mijn meesters. Ik ging het liefst naar zijn bieb, want in de andere biebs waren de boeken verpakt in lelijk bruin

papier met een schools etiket erop. Het waren boeken met een uniform. Bij meneer Vandamme zag je de kleuren, de titel, de naam van de schrijver, de tekening of de foto. Je kon er de achterflappen lezen en te weten komen waar het boek over ging. Je mocht er zelfs in de afdeling voor volwassenen snuisteren en dikke turven mee naar huis nemen.

Puntschoenen en boeken: een hel en een hemel. Ze werden beide bewaakt door een hellehond. Meneer Vandamme was een duivel en een engel. Op zondag ging ik dus in mijn lelijke puntschoenen naar de bieb van schoeiselbaas en boekenboer Vandamme. Dat was telkens een feest. Boeken trokken me aan als magneten. Dan vergat ik even mijn voeten en waar ze in staken. Later, als ik groot was, en een beroemd schrijver, zou ik me wel twaalf paar prinselijke schoenen aanschaffen. In alle kleuren van de regenboog. Gemaakt van slangen en krokodillen. Ook vergat ik dan even dat boebeest, want het lag er niet, om de biebkinderen niet af te schrikken. Het hield binnen zijn zondagsrust.

Meneer Vandamme hield me elke zondag nauwgezet in de gaten. Hij wist dat ik de grootste lezer van de stad was. Hij wist ook wat ik van zijn hond en zijn schoenen dacht. Er verdween wel eens een boek uit zijn bieb. Een straf voor het verkopen van lelijke puntschoenen? Misschien vermoedde meneer Vandamme ook dat ik op wraak uit was. Hoewel ik wist welke bloedrode gedachten er door die harige hondenkop spookten, verhuisde ik maar één keer sluiks een boek van de bieb naar mijn eigen bescheiden boekenplankje thuis. Daarna deed ik het nooit meer. Want eigenlijk had ik ook een boontje voor de baas van de boeken en de schoenen. Nee, ik zou wel op een andere manier wraak nemen op het beest met de verscheurende blikken en de wildgraaiende voorpoten. Ik vreesde namelijk dat ooit (bij volle maan bijvoorbeeld) die ketting het zou begeven. Dan waren alle rapen gaar: hij zou mij opwachten, 's ochtends om kwart over acht, en ik zou sterven ... als een hond. Dus zocht ik een oplossing in de boeken, in het hol van de leeuw zelf. Ik moest mens en dier met hun eigen wapens verslaan. Sluw als een indiaan moest ik te werk gaan. Ik moest mijn grootste vijand, de Hond-Zonder-Naam, met een list zien te verslaan.

'Dag meneer Vandamme,' groette ik opgewekt.

'Ha, die Erik! Onze lettervreter! Zijn we alweer een weekje verder, ja? Wat vliegt de tijd toch vlug.'

Zijn leesbrilletje stond weer heel hoog en gek op zijn hoofd geparkeerd. Hij was leesfiches aan het sorteren. Een vijftal mensen schuifelden stilletjes tussen de boekenrekken. Soms hoorde je een kuchje.

'Hebt u misschien ... '

'En hoe gaat het met de nieuwe schoenen, Erik? Zitten ze lekker? Knellen ze niet?'

Meneer Vandamme veerde recht uit zijn bureaustoel. Hij tuurde even naar mijn voeten en ging weer zitten.

'Ai, ai,' dacht ik wanhopig. Ik loerde stiekem naar de andere bezoekers.

'Mm,' mompelde ik ongemakkelijk.

'Dat is goed zo. Soms weet je 't maar na een paar dagen hé.'

'Mm.'

'Leg je oude boeken hier maar op tafel. Doe je er nieuwe mee? Ja zeker? Straks heb jij hier de hele bibliotheek uit, haha!'

'Ja. Hebt u misschien een boek over paddenstoelen?'

'Eh, daar tegen de wand, in het zijrek,' wees hij. 'Bij de natuurboeken... natuurlijk.'

'Ah ja.'

Ik merkte dat hij me ietwat verbaasd nakeek. *Paddenstoelen?*, zag ik hem denken. Ergens in het woonhuis sloeg die naamloze hond weer aan.

'Verdorie,' dacht ik, 'die weet het. Hij voelt het aan. Die hond is van de duivel bezeten. Hij ruikt me. Hij herkent kindervlees. Misschien kent hij al mijn plan.'

In het rek met *DOCUMENTATIE* op trof ik één rijkelijk geïllustreerd boek over paddenstoelen aan. Dat nam ik mee, samen met nog twee Arends-oog-afleveringen en deel 23 van de avonturen van de detective Pim Pandoer.

'Paddenstoelen, Erik?' informeerde meneer Vandamme, toen ik het verse leesvoer voor zijn neus deponeerde. Zijn briljetje schoof verbaasd een centimeter naar beneden.

'Ja, meneer Vandamme. Eh ... het is voor school. We leren daar over. Paddenstoelen en zwammen en zo.'

'Aha. Jullie leren dus over champignonnekens. Trek maar je laarzen aan als je op zoek gaat naar paddenstoelen. Die schoenen zijn daar veel te mooi voor. Heeft je moeder al laarzen gekocht voor jullie?'

'Jaja,' loog ik.

Hij fronste zijn voorhoofd. Daardoor klapte zijn briljetje nu helemaal naar omlaag, tot op zijn neus. Daarna schreef hij een en ander op mijn leeskaart.

'Zo, twee weken houden. Geen koffievlekken of ezelsoren. Langer houden is een boete betalen, per boek. Veel leesplezier.'

Ik kende het al uit mijn hoofd, dat evangelie van de boeken.

'Ja, meneer Vandamme. Dank u.'

Ik stapte naar huis met de buit. /Niets liet vermoeden dat ik een duivels plan aan het smeden was. Speelde er een geheimzinnige grimas om mijn mond toen ik die hondenketting passeerde? Grinnikte ik gemeen en hardvochtig toen het beest andermaal wat dof, zondags geblaf liet horen van in de verte?

Die middag thuis bracht ik door met een boekje in een hoekje, zoals gewoonlijk. Maar nu waren mijn bedoelingen minder zuiver. Ik bestudeerde heel geconcentreerd de categorie van de giftige paddenstoelen.

'Wat moet jij met paddenstoelen? Geloof je misschien in kabouters?' vroeg mijn jongere broer Bart ook al verbaasd.

'Sst ... ' deed ik geheimzinnig. 'Het is ook om jou te helpen, hoor. En vlees is veel te duur.'

'Wat kraam jij nu voor onzin uit?'

'Later zul je het wel snappen. Het is een geheim.'

'Wanneer komt later?'

'Binnenkort.'

'Pff ... geheim. Jij met je stomme geheimen altijd. Je leest te veel boekjes. Eh ... mag ik er een van? Ik verveel me.'

'Hier, pak Pim Pandoer maar.'

'Is het spannend?'

'Ja. Pim Pandoer is altijd spannend. Maar geen ezelsoren!'

Ik verdiepte me verder in de wondere wereld van de zwammen, paddenstoelen en heksenkringen. O ja, er stak in een aantal van die dingen wel genoeg gif om een hele hondenkennel uit te roeien. Er stonden kleurrijke afbeeldingen bij. Maar hoe moest het nu verder? Er was weinig natuur in onze stad. Als die er al was, lag hij ver weg, of was hij al gedeeltelijk ingepalmd door lelijke nieuwe huizen. En moest ik nou met mijn bieboek in mijn hand door velden en bossen zwerven, op zoek naar de giftigste paddenstoel? En wanneer? De school slurpte verdorie bijna al mijn kostbare tijd op. Hoe ouder ik werd, hoe drukker het ook werd.

Die week keek ik scherp uit naar paddenstoelen, tussen de achttien spurtjes door. Dat grote boek liet ik maar wijselijk thuis. Niet een keer ontdekte ik iets wat ook maar in de verte op een paddenstoel geleek. Ik passeerde dan ook niet veel natuur op weg naar school.

Op woensdag, we hadden die middag vrij, trok ik mijn stoute schoenen aan. Ik informeerde bij meester Jef van de andere zesde klas. Hij was een kraan in natuurkunde. Van hem kregen we ook de natuurlessen.

'Paddenstoelen in mei?' lachte hij. 'Weinig kans hoor. Paddenstoelen gedijen het best in de herfst, op allerlei eh ... op allerlei rottigheid.'

'Ja,' knikte ik beschaamd.

Verdorie: verkeerde seizoen! Mijn gifplannen vielen pardoos in het water.

'Wou je misschien paddenstoelen zoeken vanmiddag, Erik?'

'Eh ... mijn broer Bart vroeg mama om paddenstoelensoep te maken. Ik wou haar verrassen en paddenstoelen gaan plukken.'

'Aha! Maar zulke zaken koop je beter bij de groenteboer hoor! Wist je dat veel paddenstoelen eigenlijk giftig zijn?'

'Eh ... ja,' knikte ik. En of ik dat wist! Sinds zondag wist ik dat maar al te goed. Meester Jef moest eens weten wat voor snode plannen ik aan het smeden was.

'Tja, het is wachten geblazen op de herfst hé!'

'Ja. Dag meester Jef. Nog bedankt. Ik wacht wel tot het weer herfst wordt.'

'Dag Erik.'

Wachten geblazen op de herfst? Nog zolang dat bloedstollende geblaf en die flikkerende tanden trotseren, elke dag van de week? Achttien keer per schoolweek? Ik moest dringend een andere oplossing bedenken. Ik had een eitje te pellen met die hellehond. Hopelijk vond ik vlug het ei van Columbus.

'Hé, wat was dat nu van die paddenstoelen en dat vlees?' vroeg Bart die week.

'Het is mijn geheim, zei ik je toch.'

'En? Mag ik het weten?'

'Niet verklappen hé! Aan niemand!'

'Nee.'

'Beloofd?'

'Beloofd.' Bart knikte ijverig.

'Ik wou de hond van meneer Vandamme vergiftigen. Maar vlees is te duur.'

Bart keek me even bewonderend aan.

'Maar je kunt toch ook een stuk vlees doen verdwijnen?' merkte hij dan op. 'Bloedworst! Je eet niet graag bloedworst! Zal ik je helpen om een stuk te doen verdwijnen als we weer bloedworst eten?'

'Ja ... ' aarzelde ik. Dat ik daar niet eerder aan gedacht had!

'Maar ... waar koop ik dan vergif?' opperde ik.

'Dat weet ik niet.'

'Misschien is vergif wel heel duur.'

'Weet ik niet.'

'Zie je wel. Daarom ben ik op zoek naar giftige paddenstoelen. Als ik er enkele zou kunnen vinden ... '

'O, daarom las je dat boek!'

'Natuurlijk. Maar ik moet wachten tot de herfst. Dan groeien ze. Maar ik zal ze moeilijk kunnen herkennen. Dan moet ik het boek weer uit de bieb halen. En ik kan toch ... '

'Maar honden eten toch geen paddenstoelen!' riep Bart plotseling uit. 'En zeker geen giftige! Ze hebben een veel te fijne neus.'

Ik slikte en zweeg. Stom van mij. Misschien had ik inderdaad met mijn eigen neus al te veel in de boeken gezeten, en was ik zelf vergiftigd door allerlei vreemde, maar papieren avonturen.

'De hond van meneer Vandamme ruikt het zelfs als we naderen!' zei Bart.

'Hij kent onze geur. Hij herkent kindervlees. Of misschien stinken we wel. Of eh ... hij ruikt onze puntschoenen. Hij bewaakt al die puntschoenen en denkt dus dat wij die daar gestolen hebben.'

Verbouwereerd keek ik mijn jongere broer aan. Dat ik daar niet eerder aan gedacht had!

'Toch niet verklappen hé!' dreigde ik nog eens.

'Nee nee.'

'Ik vind wel wat anders.'

'Jaja, Pim Pandoer,' meesmuilde Bart. En hij maakte zich vlug uit de voeten, op zijn kleinere maat puntschoenen, want ik maakte een bekend knijpgebaar.

Tja, wat kon ik doen, als boekenwurm? Mistroostig staaarde ik naar mijn puntschoenen. Ik moest en zou wraak nemen. Hoe deden Arendsoog en Pim Pandoer het? Hoe losten zij hun problemen op? Door op wilde paarden over prairies te flitsen? Door erwtensoep te zitten lepelen en een uur later gemaskerd over daken te sluipen? Ach, in de boeken ging dat allemaal vanzelf. Spannend hoor. Maar ik moest elke dag doodgewoon naar school.

'Hef je voeten op!'

`Waf-waf-waf! Grr ... Grr ... `

`Voeten vegen!`

`Waf-waf-waf! Grr ... Grr ... `

Verdorie, wat een hondenleven.

Ik liet de moed niet zakken.

`Meneer Vandamme, ik zoek boeken over hondenrassen. Voor een spreekbeurt.`

`Aha, honden. En hoe liep het met de paddenstoelen? Veel punten gekregen van de meester? Heb je hem verteld dat je hier in de bieb informatie hebt gevonden?`

`Eh ... ja hoor.` Ik legde Pim Pandoer, Arendsoog en het paddenstoelenboek op tafel. Meneer Vandamme bekeek een lange lijst met allerlei titels.

`Handig met ... Huis en tuin ... ` mompelde hij. `H ... H ... Hoefdragers ... Ho ... Ho ... Horen ... `

`Nee, geen honden,` zei hij dan. `Ik heb niks over honden. Daar moeten we wat aan doen, hé? De hond is de trouwe vriend van de mens. Of wil je iets over andere dieren? Hier, bij de P: paardendressuur. Ook interessant. Of reptielen. Laat je klas eens lekker bibberen door een spreekbeurt over serpentes en reptielen.`

`Nee nee, het moeten honden zijn.`

`Jammer.`

Ik koos nog wat ander leesvoer en verdween. Hopelijk had ik geen argwaan gewekt bij de man. Misschien was het maar goed dat hij geen hondenboeken in zijn bibliotheek had. Hij zou later wel eens kunnen beseffen wat voor duistere plannen er door mijn hoofd hadden gespoekt, wanneer hij zou ontdekken dat zijn loebas naar de eeuwige jachtvelden vertrokken was. Ja, we lezen om te leren! Diezelfde zondagmiddag nog haastte ik me naar de `boekerij` vlak bij de hoofdkerk, nadat ik eerst de boeken uit Vandamme's bieb thuis had gebracht.

Ook daar was ik een regelmatig bezoeker, maar mijn leeskaart was er niet zo vol als die in de bieb in mijn eigen straat. De `boekerij` was wel veel

groter. Er stonden tien keer meer boeken: netjes naast elkaar geparkeerd, per afdeling en leeftijd, bruin verpakt. Twee kloosterzusters speelden er de baas. Er mocht niet gepraat worden. Je mocht drie boeken per keer meenemen. En je moest je strikt houden aan de leeftijden op de blauwe etiketten. Dat controleerden ze door telkens ook je geboortedatum op je leeskaart te bekijken.

Snode plannen had ik toen ik die zondag daar binnen kwam. Ze moesten eens weten. Ik was op zoek naar methodes om een hond om zeep te helpen. Die kon ik misschien in boeken over honden vinden. Mochten ze bijvoorbeeld bepaalde dingen helemaal niet eten? Dingen die ze toch erg lekker vonden? Ik had al gehoord dat ze blind konden worden door te veel suiker te eten. Dat was al iets. Maar dan kon dat boebeest van meneer Vandamme me wel nog altijd ruiken ...

De nonnetjes monsterden me vriendelijk van achter hun brilletjes. Die brave Erik met zijn blinkende puntschoenen zou deze week weer drie leerrijke boeken mee naar huis nemen. Wat een verwoed lezertje toch. Ik glimlachte terug en ging postvatten in de afdeling *WEETJES, WETENSCHAP & WETENSWAARDIGHEDEN*.

'H ... h ... h ... ' ademde ik stilletjes. Mijn ogen reisden over de boekenruggen. In deze afdeling had elk boek een extra etiket. Daarop stond bijvoorbeeld: *vlinders, ruimtevaart, paddenstoelen (hé!), vliegtuigen, reptielen, honden!*

Een na een kantelde ik de hondenboeken even uit hun strenge rij en bladerde. 'Sst!' deed een nonnetje plotseling vinnig. In de stripverhalenhoek was er te veel rumoer. Een meisje zette een lelijke neus, maar het nonnetje merkte dat niet. Al vlug ontdekte ik dat ik ook hier geen geluk zou hebben. Het waren alle hondvriendelijke boeken: *Braaf, Mijn baasje en ik, Wat geef ik mijn hond te eten?, Honden van overal*. In *Wat geef ik mijn hond te eten?* bladerde ik wat langer. Nee, natuurlijk stond er niet: '*Een flinke portie vergiftigd vlees.*' Of: '*Vier keer per dag tien klontjes suiker.*' Ontmoedigd klapte ik het boek dicht. Ik stapte naar het avonturenrek en plukte er een Biggles-detective uit.

'Aha, Erik. Dat is een tijdje geleden, jongen,' zei zuster Perlefien.

'Ja,' knikte ik. Ik merkte dat de zusters ook lelijke zwarte schoenen droegen. Zouden ze dat erg vinden? Waarschijnlijk niet. Zusters leidden een streng leven. Ze vonden kleren en schoenen vast niet belangrijk.

'Hoe komt dat, Erik? Je leeskaart is nog maar halfvol. Vroeger las je meer.'

'We mogen toch maar twee boeken per keer meenemen? En op school krijgen we veel werk op.'

'Lezen is goed voor je. Wat neem je deze week mee?'

'Dit hier.'

'Mm ... een detectiefje hé.' Zuster Perlefien schreef het nummer van het Biggles-boek op. Om haar mond zag ik een zweem van misprijzen.

'Hou je van avonturen misschien? We hebben nog andere boeken ook hoor.'

'Ja.'

'Doe eens de groeten aan je mama.'

'Ja zuster.'

'Je moet niet alles geloven wat in zulke boekjes staat.'

'Nee zuster Perlefien.'

Ik verdween ontgoocheld. De boeken zouden me geen oplossing bieden voor mijn probleem.

Mijn broer Bart begon meer interesse voor mijn hondenplannen te tonen. Hij hield er ook niet van viermaal per dag verplicht te hardlopen. Altijd stond die poort open. Altijd kwamen we buiten adem en met verwarde haren op school of thuis aan. Maar lopen konden we intussen als hazen. Eerst slopen we angstvallig langs de huizenrij aan de overkant. Dan werd plotseling het blaffend startschot gegeven voor onze dagelijkse spurten. En we waren natuurlijk niet alleen. Ook op de andere buurtkinderen was dat beest verlekkerd. Hij hield bijzonder veel van kindervlees, want hij verroerde geen poot wanneer er grote mensen passeerden. Zelfs niet bij kleine grote mensen.

'Grrwaf! Grrwaf! Grrwaf!'

'De lafaard!' riep ik buiten adem. 'Waarom doet hij dat altijd als er kinderen voorbijkomen?'

'Misschien ruiken we lekkerder dan de volwassenen,' opperde Bart. Hij snakte ook naar adem. Ik keek hem vorsend aan. Misschien had hij gelijk. 'Hoe kunnen we als grote mensen ruiken? Hebben we rimpels nodig daarvoor?'

'Misschien komt het door die schoenen! De meeste kinderen uit de straat dragen schoenen uit het magazijn van meneer Vandamme. Dat ruikt die hond. Hij denkt dat we die uit zijn magazijn gestolen hebben.'

'Niet waar. Marijke draagt geen Vandammeschoenen. Roland ook niet.' Ik kon het weten, want ik bestudeerde elke voet die in mijn buurt kwam. Nee, dat was het dus ook niet.

'Om te ruiken als grote mensen moeten we roken,' zei Bart. 'Die ruiken altijd als ... als gerookt vlees. Of bier drinken.'

'Ze zullen het ontdekken. Mama heeft overal spionnen zitten: in de parfumerie, in de horlogewinkel, bij de hoedenmaakster. Ze weet altijd alles. We worden in de gaten gehouden.'

Kwaad schopte ik een kiezelsteentje weg. Natuurlijk mislukte dat. Hoe kon je nou met puntschoenen loepzuiver trappen?

'Misschien gaat dat beest vanzelf dood.'

'Ik maak een katapult en schiet hem dood,' zei ik vastbesloten. Ik, boekenwurm, ontpopte me tot een moordzuchtig dierenhater. Het was de schuld van lelijke schoenen en een hond die boeken bewaakte. Het was de schuld van een hond dat ik een hondenleven leidde. Er moest iets gebeuren. Ik moest mezelf en alle buurtkinderen redden van een vreselijke dood door verscheuring. Ik dacht aan de eerste christenen in de catacomben van Rome en de leeuwen. Wij hadden wat meer geluk. Het was namelijk dankzij die ketting dat we voorlopig nog in leven waren. Maar ik moest eindelijk eens mijn stoute schoenen aantrekken.

'Ma, er zijn veel schoenwinkels in onze stad hé?'

'Eh ... ja ... Wat bedoel je, Erik?'

'Ze verkopen mooie schoenen in de Zuidstraat.'

'Maar meneer Vandamme heeft een grote keuze hé. En hij is goedkoop. En het is vlakbij. Waarom het ver zoeken als je het in je eigen straat vindt?'

'Vandamme verkoopt alleen maar lelijke schoenen.'

'Je bent ook nooit tevreden hé, ondankbare jongen.'

'Daarom heeft hij geen winkel en geen etalage. Hij durft zijn schoenen niet eens uit te stallen, zo lelijk zijn ze!'

'Veel schoenwinkels kopen hun schoenen ook bij hem hoor!'

'Pff ... '

'Waarom vind je die schoenen lelijk?'

'Er zijn punten aan.'

'Wablief?'

'Dat er punten aan zijn.'

'Maar elke schoen heeft toch een punt!?'

'Eh ... het is een scherpe punt. En een lange. Dat is lelijk.'

'Dat is toch mooi? De winkels staan er vol van. Kijk maar eens goed.'

'Ik wil geen puntschoenen. Bart ook niet.'

'Jaag je je broer ook al op? Ik wil er niks meer over horen, begrepen? Wees maar blij dat je schoenen hebt om aan je voeten te doen. Ze groeien niet op mijn rug hoor!'

'Hahaha.'

'Waarom lach je nu?'

'Natuurlijk groeien schoenen niet op je rug.'

'Ik bedoel centen, dat weet je maar al te goed. Je pa moet er hard voor werken.'

'Als ik groot ben, koop ik twaalf paar mooie schoenen.'

'Jaja, wie zal dat allemaal betalen?'

'Mijn vrouw zal een schoenwinkel hebben.'

'O ja, en ze zal elke dag al die schoenen van jou mogen poetsen ook, zeker?'

'Dat zal ik zelf wel doen.'

'Hou nu maar op met janken.'

Ik zweeg en staarde droevig naar mijn puntschoenen.

Toen vond ik het, plotseling. Het was het ei van Columbus. Ik was zelf verbaasd over de eenvoud van mijn idee. Waarom had ik daar niet vroeger aan gedacht? Ik zou mijn aartsvijand bestrijden door ... hem de vrijheid te geven!

Onmiddellijk bracht ik broer Bart op de hoogte van mijn plan.

'Heb je goed gekeken?' vroeg die. 'Ben je het zeker?'

'Jaja!' riep ik opgewonden. 'Verleden zondag nog. Pappgemakkelijk is het! Ik... Je hoeft alleen die ketting over de pin te schuiven.'

'Durf je het?'

'We gebruiken een truc.'

'We?'

'Jaja. Jij moet ook meedoen.'

'Wat moet ik dan wel doen?'

Ik legde Bart alles uit. Wild als die hond was, zou hij met slingerende ketting achter zich aan voorgoed uit ons leven verdwijnen, totaal verrast door die onverwachte vrijheid. Misschien kwam hij onder een auto terecht. Misschien liep hij door tot aan het einde van de wereld. Misschien werd hij een straathond in Alaska. Maar nooit zou hij ons nog tergen.

Die ketting was makkelijk los te krijgen: je moest alleen de laatste schakel weer van over de gekromde pin in de grond te schuiven. Onmogelijk voor een viervoeter, kinderspel voor een mens. De truc die ik er nog bij bedacht: salamiworst. Ik zou die uit mijn eigen mond sparen.

Na mijn uiteenzetting knikte Bart enthousiast. Hij wou zelfs de ketting losshaken, terwijl ik me met de worst en de hond bezig zou houden. De enige vraag was nu nog: wanneer? Op zondag kon het dus niet.

Na nog ongeveer zestig keer spurten, deed zich de ideale gelegenheid voor. Ons allerjongste broertje Filip was ook aan puntschoenen toe. Ja, hij had het ook zweten, de stakkerd. Onze wraakzucht was echter groter dan ons medelijden.

'Mogen we woensdag mee naar meneer Vandamme, ma?'

'Hé, wat krijgen we nu? Ik dacht ... '

'Filip moet toch nieuwe schoenen?'

'Ja, en?'

'Mogen we dan mee?'

'Maar waarom? Jullie vinden toch ... '

'Maar ik moet meneer Vandamme iets over boeken vragen. Mag ik?'

'Mm ... wel, ja dan zeker?'

'Bart ook?'

'Als hij zijn manieren maar houdt daar in dat pakhuis.'

Bart tuitte zijn lippen en knikte heftig van ja. Ma keek ons peinzend aan.

'Dan kan er thuis zeker al geen ruzie meer zijn,' zei ze. 'Of zijn jullie iets van plan misschien?'

'Maar nee!' Bart keek naar mij, maar ik staarde de tuin in, naar niets.

'Vooruit dan maar.'

In de dagen die volgden, planden Bart en ik de verdwijning van een aantal plakjes salamiworst. Dat lokaas spaarden we stiekem uit eigen mond. Af en toe verhuisde zo'n plakje naar onze broekzak. We waren bereid honger te lijden voor het goede doel.

Toen brak die woensdag aan. V-dag! Dag van de Bevrijding!

De hele voormiddag zat ik te popelen in de klas, gewapend met vijf plakjes worst in mijn rechterjaszak. Mijn hart bonkte. Mijn gedachten spookten rond op de binnenplaats van schoenenmagazijn Vandamme.

'Erik! Hallo! Iemand thuis in dat hoofd van je?'

'Ja meester.'

'Opletten, jongen!'

Tijdens het speekwartier besprak ik met Bart voor de zoveelste keer ons aanvalsplan. Die middag kreeg ik bijna geen hap door mijn keel.

'Gaan jullie nu mee vanmiddag op boodschap?' informeerde mama.

'Ja hoor.'

'Ik krijg nieuwe schoenen,' zei Filipje blij.

'Arm broertje,' dacht ik.

'Eet toch eens door, Erik,' maande ma me aan. 'En zit stil, Bart. Je wiebelt.'

'Zijn er nog andere boodschappen, ma?' vroeg ik braafjes.

'Een heleboel. Jullie kunnen helpen dragen.'

'Ja ma. We gaan zeker eerst om schoenen voor Filip?'

'Nee, laatst, als we terugkeren. Het is hier toch vlakbij. Anders moeten we overal met die schoenen gaan rondzeulen.'

'Stik,' dacht ik. 'Hopelijk worden we niet bedolven onder de boodschappen.'

Bart keek me vragend aan. Hij dacht waarschijnlijk net hetzelfde.

'Kan Filip zijn nieuwe schoenen dan niet onmiddellijk aandoen?'

'Nee, daar komt alleen narigheid van. Nieuwe schoenen moet je langzaam inlopen, thuis, beetje bij beetje. Zijn oude gaan ook nog wel enkele weken mee. Zeg, wat wou jij eigenlijk vragen aan meneer Vandamme? Iets over boeken, zei je?'

'Ja, eh ... '

'Verdorie,' dacht ik, 'als Bart nu maar niet rood wordt.'

Gelukkig keek ma weer de andere kant uit. Over Barts gezicht trok inderdaad een soort blozende bewolking.

'Komaan, opschieten! Wie helpt me met de vaat?'

'Ik!'

'Ik ook!'

'O la la!'

'Ik verlang naar mijn nieuwe schoenen,' piepte Filipje.

'Je moest eens weten,' dacht ik, en ik plukte een handdoek van het haakje.

Wat een lieflijk tafereeltje: ma, Bart, Filip en ikzelf op stap. Mijn geheim wapen: vijf plakjes salamiworst. Bart week geen seconde van mijn zijde. Af en toe keek hij me geheimzinnig in de ogen. Filip gaf ma een hand. Hij besepte niet wat hem overkwam: op weg naar zijn eerste paar puntschoenen van de firma Vandamme!

Toen we na ongeveer driehonderd meter de openstaande poort van het schoenenmagazijn passeerden, gebeurde iets wonderbaarlijks: die zwarte loebas gaf geen kik.

'Zie je wel,' dacht ik nijdig. 'Grote mensen laat hij zomaar voorbijgaan, de lafaard. Alleenlopend kindervlees op puntschoenen, daar heeft hij het op gemunt.'

'Waarom blaft die waakhond nu niet?' vroeg Bart. Ik stompte hem even.

'Eh ... wat?' vroeg ma verstrooid. Ze knikte naar iemand aan de overkant.

'Eh ... niets,' zei Bart. Ik keek hem streng in de ogen.

'We moeten toch niet naar schoenmaker Deprins hé ma?' vroeg ik.

'Nee. Eerst naar de Kaasbol. Dan bij Mietje. Daarna naar het warenhuis. En dan terug voor Filips schoenen.'

Zo gebeurde het. Af en toe tastte ik naar mijn plakjes worst. Ze voelden al een beetje stijf aan. Bart en ik kregen ieder een vrachtje te torsen.

'Hoe moet dat nu?' vroeg mijn broer fluisterend.

'Dat zetten we bij Vandamme gewoon op de grond,' fluisterde ik terug. Eindelijk werd de terugtocht aangevat.

'Dat is wel makkelijk hoor, zo'n stel pakezels,' glimlachte ma.

We glimlachten schaapachtig terug.

'Slaven op puntschoenen,' dacht ik, maar ik zweeg nog net. Daar kwam het hol van de leeuw al in zicht. Nog één keer keek ik streng in de ogen van medeplichtige Bart. Die knipperde geruststellend terug. Dapper passeerden we de waakhond. Hij verroerde geen poot. Met één oog volgde hij al onze bewegingen. Ma drukte op een belknop aan het magazijn. Even later verscheen meneer Vandamme.

'Ah! De hele familie! Of toch bijna!'

'Dag meneer Vandamme,' zei ma. 'Het is voor Filip hier. Voor een paar nieuwe schoenen.'

'Natuurlijk,' dacht ik opstandig. 'Wat anders? Rolmops?'

'Kom er maar in,' zei Vandamme. 'En de jongelui zijn ook mee, zie ik?'

'Dag meneer Vandamme,' knikte ik.

We gingen trapjes op en trapjes af, in een doolhof van hoog gestapelde dozen.

'Zo, hier moeten we zijn.'

We hielden halt in de afdeling *Afgrijselijk Lelijke Zwarte en Bruine Punt-schoenen*. Vandamme en ma speelden blijkbaar ook onder één hoedje: ze wisten precies waar ze moesten zijn.

Ik gaf Bart een teken. We zetten onze plastic tassen met de boodschappen neer.

'Ma, mogen we even wat rondneuzen?'

Meneer Vandamme tuitte zijn lippen en knikte geruststellend.

'Doe maar hoor. Maar de bibliotheek is nu dicht hé.'

'Moest jij nog iets vragen aan meneer Vandamme, Erik?' herinnerde ma zich plotseling.

'Eh ... ik kom zondag om een boek over paarden,' loog ik.

Meneer Vandamme knikte: 'Ik leg het opzij voor je, Erik.'

'Braaf zijn hé,' zei ma. Bart en ik knikten.

'En nergens aankomen.'

'Jongens zijn geboeid door doolhoven hé,' merkte meneer Vandamme op. Ma haalde haar schouders op. Terwijl het arme Filipje het slachtoffer werd van allerlei narigheid met schoendozen en schoenlepels, spoedden Bart en ik ons weer naar de toegangsdeur van het pakhuis. Met bonzend hart gluurden we naar die gevaarlijke berg suffend hondenvlees.

'Ik gooi hem de worst toe,' fluisterde ik. 'Jij doet de rest.'

Bart knikte. Nog altijd bewoog de hond niet.

'Vooruit, nu!' Ik greep naar mijn vijf plakjes en mikte die tot vlak voor de neus van het boebeest. Met een eigenaardige snauw ging die op zijn poten staan. Nieuwsgierig besnuffelde hij de fijne vleeswaren.

'Nu!' fluisterde ik. Ik gaf Bart een duwtje. Op de tippen van zijn tenen naderde hij de pin in de grond. Nu likte de hond aan de plakjes. En plotseling ... snap! In een mum van tijd schrokte hij die naar binnen. Vliegensvlug schoof Bart de laatste schakel over de gekromde pin en holde terug naar de deur. Verbaasd door het gerammel en het plotse spurtje van mijn broer keek het beest om, nog likkebaardend.

'Kss!' deed ik. Ik stampvoette even en hield dan de deur stevig op een kier, om te beletten dat hij het magazijn binnen zou dringen. En dan ... zoef! Plotseling besepte hij dat hij vrij was. Weg was hij, de kwelduivel, snel als de wind, over de binnenplaats, door de open poort. De ketting slingerde als een serpentine achter hem aan.

'En nu?' fluisterde Bart opgewonden.

'Vlug weer naar binnen!' fluisterde ik, mijn hart klopte in mijn keel. 'En gewoon doen, hé!'

We zochten ma, Filipje en de schoenenbaas weer op.

'Ah, daar zijn jullie al terug. Nog even, hoor.' Braafjes bleven we toekijken hoe Filip het onvermijdelijke onderging. Even later was het zaakje rond. Ma betaalde. Potverdorie, ze betaalde nog ook voor die foeilelijke schoenen. We grepen de boodschappentassen weer beet.

'Je vindt de weg wel terug, Simonne?'

Meneer Vandamme begon de uitgestalde puntschoenen weer in hun dozen te stoppen.

'Ja hoor. Nog bedankt, meneer Vandamme.'

'Dag Erik, Bart, Filip.'

'Dag meneer!'

Oef, dat was een meevaller. En weg waren we. Terwijl we over de binnenplaats liepen, riep ik: 'Kijk ma, een schaap!'. Ik wees naar de lucht, ergens ver weg van de plek die ze nu zeker niet mocht zien.

'Waar? Ik zie niks.'

Ma en Filipje keken verbaasd omhoog.

'Wel, die wolk, ma.'

Zo, het zaakje was rond. Nieuwsgierig spiedden Bart en ik de straat af. Niks te zien. De hond was in geen velden of wegen te bespeuren. Oef! Bart keek me stralend aan. Maar waar zou dat beest nu uithangen? Was hij andere mensen aan het verscheuren? Die gedachte maakte me wel ongerust.

'Zo,' zei ma, 'en nu vlug naar huis. Ik heb nog veel werk. Ben je blij met je nieuwe schoenen, Filip?'

Het ventje knikte dankbaar.

'Tja,' dacht ik bitter, 'dat beest is nu uit de weg geruimd, maar het grote probleem blijft: puntschoenen. En daar is niks tegen te doen. Er bestaat geen geheim wapen tegen. Ik kan alleen maar groter worden en wachten tot ik mijn eigen baas ben.'

Thuis hielden Bart en ik nog een geheime vergadering. Intussen paradeerde Filip apetrots met zijn nieuwe schoenen op het tuinpad.

'Mondje dicht hé Bart! Tegen iedereen!' Bart knikte ernstig.

'Waar zou die hond nu zijn?' Ik haalde mijn schouders op.

'Ik hoop dat hij onder een trein loopt.'

'Zou hij echt gevaarlijk zijn? Hij kan mensen hondsdolheid geven.'

'Ik weet het niet. Zeg: niemand mag het te weten komen, hoor!'

'Hela zeg: ik kan mijn mond wel houden, hoor!'

'Het is je geraden.'

'Ik heb toch ook geholpen? En ik moest dan nog het gevaarlijkste werk doen!'

'Ja, en daarom ben je nu medeplichtig. Dat staat ook zo in de boeken.'

Ik huiverde even toen ik dat woord uitsprak. Het rook naar strenge straffen, gevangenis en rammelende kettingen.

Maar, al bij al: weg hondje! Foetsie!

Helaas ... helaas ... driemaal helaas ... Toen we de volgende ochtend een beetje gezwinder dan gewoonlijk onze puntschoenen aantrokken en naar school gingen, verscheurde alweer om dertien minuten over achten dat razende, waanzinnige, bloeddorstige tumult dat '*geblaf*' heet onze trommelvliezen, terwijl het kwijl in het rond spatte. Drie broertjes met lelijke puntschoenen aan zetten het als de bliksem op een lopen, voor de vijfhonderdste keer, voor een boebeest waar ze niet eens de naam van kenden.

Het was ... hondgeklaagd.

En die schoenen? Ik ben er nog altijd kwaad op.
